

รูปแบบการจัดการความรู้ในกระบวนการผลิตไฟฟ้า : กรณีศึกษาโรงไฟฟ้าแม่เมาะ

สุวิทย์ สายสุนทรวิชัย¹ อธิศานต์ วายุภาพ² และ ภาณุ บุรณจารุกร³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ระบบและกลไกการจัดการความรู้ในกระบวนการผลิตไฟฟ้า และเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ในกระบวนการผลิตไฟฟ้า การวิจัยครั้งนี้ใช้กรอบการวิจัยเชิงคุณภาพและเก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกใช้เทคนิคการทำกรสนทนากลุ่มกับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้จำนวน 25 ราย โดยใช้โรงไฟฟ้าแม่เมาะเป็นกรณีศึกษา ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการจำแนกกลุ่มเนื้อหา รวมถึงศึกษาข้อมูลทฤษฎีภูมิที่เกี่ยวกับการจัดการความรู้ในโรงไฟฟ้าแม่เมาะ

ผลการวิจัยพบว่า การจัดการความรู้ในกระบวนการผลิตไฟฟ้าของโรงไฟฟ้าแม่เมาะมีรูปแบบเฉพาะและผู้วิจัยนำไปปรับปรุงพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ในกระบวนการผลิตไฟฟ้าขึ้นใหม่เรียกว่า “โมเดลโดมอนต์การจัดการความรู้” ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก ประกอบด้วย ส่วนแรก การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานเพื่อฝึกทักษะ ประสบการณ์ให้กับบุคลากรและให้ความสำคัญเฉลี่ยมากถึงร้อยละ 70 ส่วนที่สอง การเรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (ลปร.) ผ่านตลาดนัดความรู้ หรือเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หลังจากปฏิบัติงานแล้วจะนำประสบการณ์และความสำเร็จจากการทำงานมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน และให้ความสำคัญเฉลี่ยร้อยละ 20 ส่วนที่สาม การเรียนรู้จากการได้รับการถ่ายทอดและฝึกอบรมสัมมนาและให้ความสำคัญเฉลี่ยร้อยละ 10 ส่วนองค์ความรู้ที่ได้จากกระบวนการจัดการความรู้ถูกจัดเก็บไว้ในคลังความรู้ ที่เรียกว่า เว็บภูมิปัญญาโรงไฟฟ้าแม่เมาะ หรือคลังความรู้ ซึ่งจำแนกองค์ความรู้ทางด้านเทคนิคในกระบวนการผลิตไฟฟ้าในปี พ.ศ. 2551-2554 มีจำนวน 2,853 เรื่อง และขยายผลจากองค์ความรู้นำไปปรับปรุงมาตรฐานการทำงานโดยจัดทำเป็นคู่มือการปฏิบัติงานและนำมาใช้ปฏิบัติงาน องค์ความรู้หลักส่วนใหญ่เป็นองค์ความรู้ของโรงไฟฟ้าแม่เมาะ

คำสำคัญ: ระบบและกลไกการจัดการความรู้, รูปแบบการจัดการความรู้, กระบวนการผลิตไฟฟ้า, โรงไฟฟ้าแม่เมาะ

¹ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิศวกรรมการจัดการ ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

² Ph.D (Industrial Engineering) อาจารย์วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

³ Ph.D (Manufacturing Engineering) อาจารย์ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

* ผู้รับผิดชอบประสานงาน โทร. 08-2385-3999, อีเมล: suwit.s@egat.co.th

Knowledge Management Model in Electricity Generation Process : A Case Study of Maemoh Power Plant

Suwit Saisuthanawit^{1*} Athisarn Wayuparb² and Panu Buranajarukorn³

Abstract

The purposes of this research were to study the mechanism and systems of knowledge management in the electricity generation process, and to develop a model of knowledge management in the electricity generation process. This study used a qualitative research, and in-depth interviews of 25 persons who involves in the knowledge management and secondary data collection of the mae moh power plant are used as a case study. Research tool used by in-depth structured interviews, and the focus group. The analysis of data used the method classify content as well as secondary research related to knowledge management in the mae moh power plant.

The results showed that knowledge management in the mae moh power plant is the only form and led to the development of a new one called Diamond KM model, which consists of three main parts: 1) Learning by practice order to skill and experience training of personnel and to emphasis of the importance average which is as much as 70 percent. 2) Learning by sharing called the exchange of learning pass market knowledge or the exchange platform learning, after the operation is complete, the experience and the success based on the worked involved in the exchange of learning, and to emphasis of the importance average 20 percent. 3) Learning by transfer knowledge and training, seminars and to emphasis of the importance average 10 percent. The knowledge gained from the knowledge management process are stored in the knowledgebase called Mae Moh's wisdom or "KM Corner". That classification of technical knowledge in electricity generation process, in B.E. 2008-2011 there were 2,853 issues is the result of knowledge, and extension based on knowledge to improve the standard of work, by providing an operations manual-work instruction : WI. Most of the knowledge used to operators is core knowledge of the mae moh power plant.

Keywords: Mechanism and Systems of KM, Knowledge Management Model, Electricity Generation Process, Mae Moh Power Plant

¹ Ph.D Student in Management Engineering, Industrial Engineering Department, Faculty of Engineering, Naresuan University

² Ph.D (Industrial Engineering), Lecturer of School of Logistics and Supply Chain, Naresuan University

³ Ph.D (Manufacturing Engineering), Lecturer of Industrial Engineering Department, Faculty of Engineering, Naresuan University

* Corresponding Author Tel. 08-2385-3999, E-mail: suwit.s@egat.co.th